

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

อ.พ. 19/2563 สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

อ.พ. 19/2563
สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

ร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นายทรงศักดิ์ สุระคำแหง

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางสาวศรันยา สีมา

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางเมฆาพร กาญจนินทุ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กรกฎาคม 2563

บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร

จากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทบัญญัติเปลี่ยนแปลงระบบศาลของไทยจากระบบศาลเดี่ยวมาเป็นระบบศาลคู่กล่าวคือ มีการแยกศาลปกครองออกเป็นอีกศาลหนึ่งต่างหากจากศาลยุติธรรม จึงอาจเกิดปัญหาการโต้แย้งในเรื่องของเขตอำนาจของศาลในการพิจารณาคดีขึ้นได้ ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหารหรือศาลอื่น และมีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ขึ้นเพื่อกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีการโต้แย้งกันในเรื่องเขตอำนาจของศาล

“คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล” เป็นคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ ประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการศาลทหาร และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกิน 4 คน เป็นกรรมการ โดยมีเลขานุการศาลฎีกา เป็นเลขานุการ มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดการโต้แย้งเขตอำนาจของศาลในกรณีมีปัญหาว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลใดก่อนที่ศาลชั้นต้นจะมีคำพิพากษา กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน และกรณีอื่นที่อำนาจหน้าที่ระหว่างศาลขัดแย้งกัน เช่น การขัดแย้งกันระหว่างศาลในเรื่องวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา รวมทั้งออกข้อบังคับเกี่ยวกับวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ การพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการ และการอื่นที่จำเป็นเท่าที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการมีข้อขัดข้องในทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และอาจใช้เป็นช่องทางในการประวิงคดี กระหน่ำต่อสิทธิของคู่ความในคดีที่สุจริต ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจศาล แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน กำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลและได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นอกจากจะแก้ไขข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลแล้ว ยังให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิของคู่ความในคดีและบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุด ป้องกันการประวิงคดีโดยใช้ช่องทางการโต้แย้งเขตอำนาจของศาล ทำให้การวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประชาชนได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น และจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้นด้วย

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 - หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1
- สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	3
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 กับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	6
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	12
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	17
- การวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล	17
- สถิติคดีความเห็นแย้ง ย้อนหลัง 10 ปี จำแนกตามการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542	40

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

(1) แก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจศาล สำหรับการฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ไม่ใช่ศาลยุติธรรมและศาลทหาร และในระหว่างเข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดเขตอำนาจศาล ให้ศาลที่รับฟ้องมีดุลพินิจในการพิจารณาคดีต่อไปได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 10 วรรคหนึ่ง)

(2) แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 14 วรรคสาม)

(3) กำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลกำหนด (เพิ่มมาตรา 18 วรรคสอง)

(4) แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 19)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 บังคับใช้มาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางมาตรามีข้อขัดข้องในการบังคับใช้หรือในทางปฏิบัติ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจศาลสำหรับการฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ไม่ใช่ศาลยุติธรรมและศาลทหาร และในระหว่างเข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดเขตอำนาจศาล ให้ศาลที่รับฟ้องมีดุลพินิจในการพิจารณาคดีต่อไปได้ แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่

ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน รวมทั้งกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลกำหนด และให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญดังนี้

1. ชื่อร่าง

“พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”
 (ร่างมาตรา 1)

2. วันใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
 (ร่างมาตรา 2)

3. แก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจศาล และให้ศาลที่รับฟ้องมีดุลพินิจในการพิจารณาคดีต่อไปได้

ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 10 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 10 ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้า สำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ ศาลที่รับฟ้องอาจรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นว่านี้ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตน และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป

(2) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งที่คู่ความอ้าง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

(3) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาล ในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย” (ร่างมาตรา 3)

4. แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องกรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน

ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา 14 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการพิจารณาคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาให้เสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย” (ร่างมาตรา 4)

5. กำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา 18 ดังนี้

“เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเลขานุการคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ” (ร่างมาตรา 5)

6. กำหนดให้ผู้ช่วยเลขานุการได้รับประโยชน์ตอบแทน

ยกเลิกความในมาตรา 19 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 19 ให้คณะกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา” (ร่างมาตรา 6)

7. บทเฉพาะกาล

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้

ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
(ร่างมาตรา 7)

8. ผู้รักษาการ

ให้ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 8)

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 กับ
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
	ร่าง พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
มาตรา 10 ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่า คดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ ให้ศาลที่รับฟ้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราว	โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล .... มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 10 ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่า คดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้าสำหรับ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตน และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป (2) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีก ศาลหนึ่งที่คู่ความอ้าง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็น เพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดี เพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม (3) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย	ศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ ศาลที่รับฟ้องอาจรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตน และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป (2) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีก ศาลหนึ่งที่คู่ความอ้าง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดี เพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม (3) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย”

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ที่เกี่ยวกับเขตอำนาจศาลตามวรรคหนึ่ง (3) ให้เป็นที่สุด และมีให้ศาลที่อยู่ในลำดับ สูงขึ้นไปของศาลตามวรรคหนึ่งยกเรื่องเขตอำนาจศาลขึ้นพิจารณาอีก ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับกับกรณีที่ศาลเห็นเอง ก่อนมีคำพิพากษาด้วย โดยอนุโลม มาตรา 14 ถ้ามีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกันใน คดีที่มีข้อเท็จจริงเป็นเรื่องเดียวกัน จนเป็นเหตุให้คู่ความไม่ได้รับการเยียวยา ความเสียหาย หรือไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีความขัดแย้งในเรื่องฐานะหรือ ความสามารถของบุคคล คู่ความ หรือบุคคลซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากคำพิพากษา หรือคำสั่งดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ เพื่อขอให้วินิจฉัยเกี่ยวกับการ ปฏิบัติตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลดังกล่าวได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ออกภายหลังถึงที่สุด ให้คณะกรรมการพิจารณาคำร้องตามวรรคหนึ่ง โดยคำนึงถึงประโยชน์แห่ง ความยุติธรรมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล	มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่า ด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
แล้วให้กำหนดแนวทางการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด ให้นำกำหนดเวลาตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง (3) มาใช้บังคับกับกรณีนี้ โดยอนุโลม มาตรา 18 ให้เลขานุการศาลฎีกาเป็นเลขานุการคณะกรรมการ และให้มี หน้าที่รับผิดชอบดำเนินการตามที่คณะกรรมการกำหนด	<u>“ในการพิจารณาคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาให้เสร็จ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้ คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย”</u> มาตรา 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา 18 แห่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 <u>“เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเลขานุการคณะกรรมการ ให้ประธาน กรรมการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ”</u> มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการ วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
มาตรา 19 ให้คณะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา	“มาตรา 19 ให้คณะกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา” มาตรา 7 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้แล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาตรา 8 ให้ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ..... นายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

จากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้มีศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และศาลทหาร เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยฝ่ายตุลาการในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีความต่าง ๆ จึงมีผลทำให้ระบบศาลของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงจากระบบศาลเดี่ยวมาเป็นระบบศาลคู่ กล่าวคือ มีการแยกศาลปกครองออกเป็นอีกศาลหนึ่งต่างหากจากศาลยุติธรรม ผลจากการเปลี่ยนแปลงระบบศาลมาเป็นระบบศาลคู่เช่นนี้ ทำให้เกิดปัญหาการโต้แย้งในเรื่องเขตอำนาจของศาลในการพิจารณาคดีได้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้กำหนดให้มี “คณะกรรมการคณะหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลอื่น และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกิน 4 คนตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นกรรมการ” ทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น แต่ไม่รวมถึงศาลรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยังคงบัญญัติหลักการนี้ไว้ในทำนองเดียวกัน

ต่อมาพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ถูกตราขึ้นเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีการโต้แย้งกันในเรื่องเขตอำนาจของศาลตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด ทั้งในเรื่องขององค์ประกอบ คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ ประโยชน์ตอบแทนของคณะกรรมการ หลักเกณฑ์และกระบวนการในการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

“คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล” เป็นคณะกรรมการที่มีหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีการโต้แย้งกันในเรื่องเขตอำนาจของศาล ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ ประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการศาลทหาร และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกิน 4 คน เป็นกรรมการ โดยมีเลขานุการศาลฎีกา เป็นเลขานุการ ซึ่งกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดต้องเป็นการโต้แย้งเขตอำนาจของศาลต่างระบบกันเท่านั้น คือ การโต้แย้งเขตอำนาจของศาลระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลปกครอง ศาลยุติธรรมกับศาลทหาร และศาลปกครองกับศาลทหาร หากเป็นกรณีการโต้แย้งในเรื่องเขตอำนาจของศาลในระบบเดียวกัน เช่น การโต้แย้งเขตอำนาจระหว่างศาลยุติธรรมด้วยกันเอง คู่ความสามารถใช้สิทธิโต้แย้งได้โดยการอุทธรณ์ฎีกาตามวิธีการปกติ หรือการโต้แย้งเขตอำนาจของศาลระหว่างศาลชั้นฎีกาพิเศษกับศาลยุติธรรมอื่น การวินิจฉัยชี้ขาดเขตอำนาจของศาลเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลชั้นฎีกาพิเศษนั้น

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ใช้บังคับมาเป็นเวลานานโดยไม่มีการแก้ไข ทำให้บทบัญญัติบางประการมีข้อขัดข้องในการบังคับใช้และในการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าวคณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการ

วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ในเรื่องต่อไปนี้

1. กรอบระยะเวลาของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจของศาลสำหรับการฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลทหาร และให้ศาลที่รับฟ้องมีดุลพินิจในการพิจารณาคดีต่อไปในระหว่างเข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 กำหนดให้คู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องหากประสงค์จะโต้แย้งเขตอำนาจของศาลต้องยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้อง “ก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร” หรือ “ก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น” และศาลที่รับฟ้องต้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราว และจัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจศาลโดยเร็ว ซึ่งระยะเวลายื่นคำร้องที่กำหนดไว้สำหรับกรณีการฟ้องคดีต่อศาลปกครองที่กำหนดไว้ว่า ต้องยื่นคำร้อง “ก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น” เป็นระยะเวลาที่นานเกินไป เนื่องจากวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกในศาลปกครอง หมายถึง เสร็จสิ้นการแสวงหาข้อเท็จจริงและใกล้เวลาที่จะมีคำพิพากษาแล้ว คู่ความจึงอาจใช้การโต้แย้งเขตอำนาจของศาลปกครองเป็นช่องทางในการประวิงคดี ทั้งที่คดีได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาจนใกล้จะมีคำพิพากษาแล้ว ประกอบกับเมื่อศาลที่รับฟ้องได้รับคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจของศาลแล้ว ต้องรอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว ทำให้การพิจารณาคดีต้องล่าช้าออกไป กระทบต่อสิทธิของคู่ความในคดีที่สุจริต

ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจของศาลสำหรับการฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลทหาร โดยกำหนดให้คู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องหากประสงค์จะโต้แย้งเขตอำนาจของศาลต้องยื่นคำร้องต่อศาล “ภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้าสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น” และการที่กำหนดให้ศาลที่รับฟ้องสามารถใช้ดุลพินิจว่าจะรอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราวหรือไม่ก็ได้ จึงเป็นการป้องกันการประวิงคดีและสิทธิของคู่ความที่สุจริตได้รับการคุ้มครองมากขึ้น

2. ระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลวินิจฉัยชี้ขาดกรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 กำหนดให้ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกันในคดีที่มีข้อเท็จจริงเป็นเรื่องเดียวกันจนเป็นเหตุให้คู่ความไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหาย หรือไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีความขัดแย้งในเรื่องฐานะหรือความสามารถของบุคคล คู่ความ หรือบุคคลซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าว อาจยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เพื่อขอให้วินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าวได้ภายใน 60 วันนับแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ออกภายหลังถึงที่สุด และเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้รับคำร้องดังกล่าวแล้ว ต้องวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล รวมทั้งต้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ของศาลดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน 30 วัน และต้องบันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย อีกทั้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลถือเป็นที่สุด

การวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกันนี้ ส่งผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของคู่ความในคดีตลอดจนบุคคลภายนอกซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดของศาล เนื่องจากการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลในกรณีนี้เป็นการวางแนวทางการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง อาจมีผลทำให้คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดของศาลใดศาลหนึ่งสิ้นผลหรือเปลี่ยนแปลงไป และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลถือเป็นที่สุด คู่ความหรือบุคคลที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากคำพิพากษานั้น ไม่สามารถโต้แย้งคัดค้านคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้อีก การวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลจึงต้องทำด้วยความละเอียดรอบคอบ

ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลวินิจฉัยชี้ขาดกรณีทำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน โดยกำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 30 วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย ทำให้การวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลทำได้ด้วยความละเอียดรอบคอบมากขึ้น เนื่องจากไม่ถูกเร่งรัดด้วยกำหนดเวลา ส่งผลให้คู่ความและบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดของศาลได้รับความเป็นธรรมอย่างแท้จริง

3. ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 กำหนดให้เลขานุการศาลฎีกาเป็นเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลโดยตำแหน่ง มีหน้าที่รับผิดชอบตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลกำหนด ซึ่งตามข้อบังคับคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลว่าด้วยวิธีการเสนอเรื่อง การพิจารณาและวินิจฉัย พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้เลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล มีหน้าที่ตรวจสอบคำร้อง รวบรวมความเห็น คำร้อง คำชี้แจง เอกสารที่จำเป็นต่อการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล จัดทำบันทึกสรุปข้อเท็จจริง จัดทำความเห็นกรณีเขตอำนาจของศาลขัดแย้งกันว่าควรอยู่ในอำนาจของศาลใด และจัดทำความเห็นกรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดว่าควรปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลใด เพื่อให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจ

หน้าที่ระหว่างศาลวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องได้อย่างละเอียด รอบคอบ และถูกต้องตามหลักกฎหมาย ตลอดจนดำเนินงานด้านธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลด้วย

จากสถิติการเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า มีจำนวนมากกว่า 100 เรื่องในแต่ละปี ปริมาณงานในความรับผิดชอบของเลขานุการคณะกรรมการมีค่อนข้างมาก จึงควรมีการกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการในพระราชบัญญัติด้วย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ ซึ่งปัจจุบันประธานกรรมการสามารถแต่งตั้งข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมเป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามที่ข้อบังคับคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ว่าด้วยวิธีการเสนอเรื่อง การพิจารณาและวินิจฉัย พ.ศ. 2544 กำหนดให้อำนาจไว้ ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยคณะกรรมการจำนวน ๒ คนเพิ่มเติม จึงเป็นการนำตำแหน่งที่มีอยู่แล้วมากำหนดไว้ในพระราชบัญญัติให้ชัดเจนมากขึ้น

นอกจากนั้นแล้วร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ยังกำหนดให้เมื่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (กฎหมายใหม่) มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว ให้นำมาใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้แล้วก่อนวันที่กฎหมายใหม่มีผลใช้บังคับด้วย แต่หากเป็นคดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจของศาล ตามกฎหมายเดิมไว้ คู่ความจะต้องยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลา 120 วันนับแต่วันที่กฎหมายใหม่ใช้บังคับ ซึ่งจะส่งผลให้ศาลที่รับฟ้องมีดุลพินิจในการพิจารณาคดีต่อไปได้ ไม่ต้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราว เช่นเดิมในระหว่างเข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดเขตอำนาจศาล และสามารถนำระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดกรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกันตามกฎหมายใหม่มาใช้บังคับได้ อีกทั้งยังเป็นการรองรับคดีที่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลโดยชอบด้วยกฎหมายเดิมแล้ว แต่เกินระยะเวลายื่นคำร้องตามกฎหมายใหม่โดยให้ถือว่าเป็นการกระทำที่ชอบตามกฎหมายใหม่ด้วย

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... นอกจากจะแก้ไขข้อขัดข้องในการบังคับใช้และการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลแล้ว ยังให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิของคู่ความในคดีและบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุด ป้องกันการประวิงคดีโดยใช้ช่องทางทางโต้แย้งเขตอำนาจของศาล ทำให้การวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประชาชนได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น และจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้นด้วย

* ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในหน้า 40.

บรรณานุกรม

- ข้อบังคับคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ว่าด้วยวิธีการเสนอเรื่อง การพิจารณาและวินิจฉัย พ.ศ. 2544. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 118 ตอนที่ 79 ก (12 กันยายน 2542) : 3-9.
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 70 ก (7 กรกฎาคม 2560) : 22-45.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล. สถิติคดีความเห็นแย้ง ย้อนหลัง 10 ปี จำแนกตามการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542. (อัดสำเนา). 17 กรกฎาคม 2563.
- สำนักงานศาลยุติธรรม. “สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”
- สุพิศ ปราณีตพลกรัง. การวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล. กรุงเทพฯ: อพตยา มิเลนเนียม, 2546.

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

การวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี 2475 มาจนถึงก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ใช้บังคับ ระบบศาลของประเทศไทยมีการแบ่งแยกศาลพลเรือนและศาลทหารออกจากกันอย่างเด็ดขาด คือ 1) ศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นศาลพลเรือนเพียงศาลเดียวที่มีอำนาจในการพิจารณาชี้ขาดคดีความต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง และ 2) ศาลทหาร ซึ่งมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาชาวบางพลั้งโทษผู้กระทำผิดต่อกฎหมายทหารหรือกฎหมายอื่นในทางอาญาในคดีซึ่งผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในขณะกระทำผิด และมีอำนาจสั่งลงโทษบุคคลใด ๆ ที่กระทำผิดฐานละเมิดอำนาจศาลตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ประกาศใช้บังคับ ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษขึ้นในระบบศาลไทย โดยกำหนดให้การตั้งศาลปกครอง และศาลในสาขาแรงงาน สาขาภาษี หรือสาขาสังคม จะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ และได้กำหนดให้ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลอื่น หรือระหว่างศาลอื่นด้วยกันให้ “คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ” เป็นผู้วินิจฉัย และได้มีการบัญญัติหลักการนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญอีกหลายฉบับที่ประกาศใช้บังคับ

ต่อมา เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นผลมาการปฏิรูปการเมืองของไทย และถูกเรียกว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ได้กำหนดให้มีศาลแยกออกเป็น 4 ประเภท และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) ศาลรัฐธรรมนูญ มีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมายว่ามีเนื้อหาขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ หรือตราขึ้นโดยถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ กำหนดไว้หรือไม่ พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ

2) ศาลยุติธรรม มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น

3) ศาลปกครอง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐด้วยกัน ซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้น

การกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

4) ศาลทหาร มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาทหารและคดีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งตามพระราชบัญญัติพระธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 กำหนดให้ศาลทหารมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาวางบทลงโทษผู้กระทำผิดต่อกฎหมายทหารหรือกฎหมายอื่นในทางอาญา ในคดีซึ่งผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในขณะกระทำผิด และมีอำนาจสั่งลงโทษบุคคลใด ๆ ที่กระทำผิดฐานละเมิดอำนาจศาลตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

การที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 วางระบบศาลไว้เช่นนี้ จึงอาจเกิดปัญหาการโต้แย้งในเรื่องของเขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดีต่าง ๆ ได้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้กำหนดให้มี “คณะกรรมการคณะหนึ่งซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลอื่น และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกิน 4 คนตามที่กฎหมายบัญญัติเป็นกรรมการ” ทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น แต่ไม่รวมถึงศาลรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติหลักการนี้ไว้ในทำนองเดียวกันกับที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ภายหลังจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ใช้บังคับ ได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นเป็นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และมีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ขึ้นใช้บังคับ โดยกำหนดให้ “คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล” ทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น กำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ดังนี้

1. องค์ประกอบ

คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ประกอบด้วย

1) กรรมการโดยตำแหน่ง

(1) ประธานศาลฎีกา	เป็นประธานกรรมการ
(2) ประธานศาลปกครองสูงสุด	เป็นกรรมการ
(3) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร	เป็นกรรมการ
(4) ประธานศาลอื่น	เป็นกรรมการ (ปัจจุบันไม่มี)

2) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน

(1) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน 1 คน

(2) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครอง ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวน 1 คน

(3) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลทหาร ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด จำนวน 1 คน

(4) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านกฎหมายที่มีใช้เป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการประจำศาล ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ (1)-(3) จำนวน 1 คน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันประกาศรายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในราชกิจจานุเบกษา ถ้ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ที่ประชุมใหญ่ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด หรือที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างโดยเร็ว และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการคัดเลือกใหม่มีวาระอยู่ในตำแหน่ง 4 ปีนับแต่วันประกาศชื่อในราชกิจจานุเบกษา

ในระหว่างที่ยังไม่ได้คัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และยังมีกรรมการเหลืออยู่เกินกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องไม่เกิน 30 วัน

3) เลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

เลขานุการศาลฎีกาเป็นเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล มีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลกำหนด

2. อำนาจหน้าที่

คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร ในกรณีต่อไปนี้

(1) กรณีมีปัญหาว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลใด แยกออกได้เป็น 3 กรณี คือ

(ก) กรณีที่มีการฟ้องคดีที่ศาลหนึ่ง แต่คู่ความที่ถูกฟ้องโต้แย้งว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง หรือต่อมาศาลที่รับฟ้องเห็นว่าคดีไม่ได้อยู่ในเขตอำนาจของตน

(ข) กรณีที่มีการนำข้อเท็จจริงเรื่องเดียวกันฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจแตกต่างกัน ตั้งแต่ 2 ศาลขึ้นไป แต่คู่ความหรือศาลเห็นว่าคดีนั้นไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลใดศาลหนึ่งที่รับฟ้อง

(ค) กรณีที่มีการนำคดีไปฟ้องที่ศาลหนึ่ง แต่ศาลนั้นไม่รับฟ้องเนื่องจากเห็นว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง และเมื่อนำคดีไปฟ้องอีกศาลหนึ่ง ศาลนั้นก็มิได้รับฟ้องเพราะคดีไม่อยู่ในเขตอำนาจเช่นเดียวกัน

(2) กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน คือ กรณีที่มีการนำคดีที่มีข้อเท็จจริงเป็นเรื่องเดียวกันไปฟ้องคดีต่อศาลตั้งแต่ 2 ศาลขึ้นไป และศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุด จนเป็นเหตุให้คู่ความไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความขัดแย้งในเรื่องฐานะหรือความสามารถของบุคคล คู่ความ หรือบุคคลซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าว

(3) กรณีอื่นที่อำนาจหน้าที่ระหว่างศาลขัดแย้งกัน คือกรณีที่มีการขัดแย้งกันระหว่างศาลในเรื่องวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา การยื่นคำร้องต่อศาลก่อนฟ้องคดีตามที่กฎหมายบัญญัติ การสืบพยานหลักฐานไว้ก่อนฟ้องคดี การบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล และการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ประการอื่นของศาล

2) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ การพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการ และการอื่นที่จำเป็นเท่าที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542

3. ประโยชน์ตอบแทน

คณะกรรมการ และเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดให้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2546

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลในกรณีต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

1. กรณีมีปัญหาว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลใดก่อนมีคำพิพากษา

1.1 กรณีที่มีการฟ้องคดีที่ศาลหนึ่ง แต่คู่ความที่ถูกฟ้องโต้แย้งว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง (มาตรา 10 วรรคหนึ่ง (3)) มีหลักเกณฑ์การดำเนินการ ดังนี้

1) คู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องซึ่งเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งนั้น ต้องยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น

2) ศาลที่รับฟ้องต้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราว และจัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว และศาลที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตน และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป

(2) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ที่คู่ความอ้าง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่ง

ความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

(3) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน 30 วัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย

(4) คำสั่งของศาลตาม (1) และ (2) และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่เกี่ยวกับเขตอำนาจศาลตาม (3) ให้เป็นที่สุด และไม่ให้ศาลที่อยู่ในลำดับสูงขึ้นไปของศาลดังกล่าวข้างต้นยกเรื่องเขตอำนาจศาลขึ้นพิจารณาอีก

(5) ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลวินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลที่รับฟ้อง ให้ศาลนั้นดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป แต่ถ้าวินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ศาลที่รับฟ้องสั่งโอนคดี หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

1.2 กรณีที่มีการฟ้องคดีที่ศาลหนึ่ง แต่ศาลที่รับฟ้องเห็นเองในภายหลังว่าคดีไม่ได้อยู่ในเขตอำนาจของตน (มาตรา 10 วรรคสาม) มีหลักเกณฑ์การดำเนินการ ดังนี้

1) ศาลที่รับฟ้องคดีนั้นเห็นเองในภายหลังว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งก่อนมีคำพิพากษา

2) ศาลที่รับฟ้องคดีนั้นต้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราว และจัดทำความเห็นส่งไปยังศาลที่ศาลที่รับฟ้องเห็นว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลนั้นโดยเร็ว และศาลที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตน และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป

(2) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

(3) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน 30 วัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย

(4) คำสั่งของศาลตาม (1) และ (2) และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่เกี่ยวกับเขตอำนาจศาลตาม (3) ให้เป็นที่สุด และไม่ให้ศาลที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไปของศาลดังกล่าวข้างต้นยกเรื่องเขตอำนาจศาลขึ้นพิจารณาอีก

(5) ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลที่รับฟ้อง ให้ศาลนั้นดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป แต่ถ้าวินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ศาลที่รับฟ้องสั่งโอนคดี หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

1.3 กรณีที่มีการนำข้อเท็จจริงเรื่องเดียวกันฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจแตกต่างกันตั้งแต่ 2 ศาลขึ้นไป แต่คู่ความหรือศาลเห็นว่าคดีนั้นไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลใดศาลหนึ่งที่รับฟ้อง (มาตรา 12 วรรคหนึ่ง) มีหลักเกณฑ์การดำเนินการ ดังนี้

1) คู่ความต้องยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น หรือศาลเห็นเองว่าคดีนั้นไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลใดศาลหนึ่งที่รับฟ้องก่อนมีคำพิพากษา

2) ศาลที่รับฟ้องต้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราว และจัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว และศาลที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตน และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป

(2) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งที่คู่ความอ้าง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

(3) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน 30 วัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย

(4) หากต่อมาปรากฏว่าคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเห็นว่าคดีอยู่ในอำนาจของศาลใด ให้ศาลนั้นดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป โดยศาลที่รับฟ้องไว้แล้วต้องสั่งโอนคดีหรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องยังศาลที่มีเขตอำนาจ แต่การจะพิจารณาสั่งดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรมประกอบด้วย

1.4 กรณีที่มีการฟ้องต่อศาลหนึ่งแต่ศาลนั้นไม่รับฟ้องเพราะเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง และเมื่อมีการนำคดีมาฟ้องอีกศาลหนึ่งแล้วศาลนั้นเห็นว่าคดีไม่อยู่ในเขตอำนาจของตน เช่นเดียวกัน (มาตรา 12 วรรคสอง) มีหลักเกณฑ์การดำเนินการ ดังนี้

1) ศาลที่ไม่รับฟ้องในครั้งหลังไม่ต้องทำความเห็นส่งไปยังอีกศาลหนึ่งที่ไม่รับฟ้อง เพื่อทำความเห็นเรื่องเขตอำนาจศาลอีก แต่ให้ส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง โดยแต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน 30 วัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย

2) หากคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลใด ให้ศาลนั้นดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

2. กรณีมีปัญหาว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกันในคดีที่มีข้อเท็จจริงเป็นเรื่องเดียวกัน (มาตรา 14) มีหลักเกณฑ์การดำเนินการ ดังนี้

1) คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน ต้องเป็นคดีที่มีข้อเท็จจริงเป็นเรื่องเดียวกัน จนเป็นเหตุให้คู่ความไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความขัดแย้งในเรื่องฐานะหรือความสามารถของบุคคล

2) คู่ความหรือบุคคลซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าวสามารถยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้โดยตรง เพื่อขอให้วินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าวได้ ภายใน 60 วันนับแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ออกภายหลังถึงที่สุด

3) คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลต้องพิจารณาคำร้องดังกล่าว โดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแล้วกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลให้เป็นที่ที่สุด

4) คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน 30 วัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย

3. กรณีอื่นที่อำนาจหน้าที่ระหว่างศาลขัดแย้งกัน (มาตรา 15)

ในกรณีที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในเรื่องอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา การยื่นคำร้องต่อศาลก่อนการฟ้องคดีตามที่กฎหมายบัญญัติ การสืบพยานหลักฐานไว้ก่อนฟ้องคดี การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล และการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ประการอื่นของศาล คู่ความหรือศาลอาจเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลตามหลักเกณฑ์ดังที่กล่าวมาข้างต้น เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

พ.ศ. 2542 กำหนดให้นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้กับกรณีวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา การยื่นคำร้องต่อศาลก่อนการฟ้องคดีตามที่กฎหมายบัญญัติ การสืบพยานหลักฐานไว้ก่อนฟ้องคดี การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล และการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ประการอื่นของศาลด้วย

บรรณานุกรม

- นันทวัฒน์ บรมานันท์. องค์กรชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล. กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา, 2542.
- พระราชกฤษฎีกาประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2546. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 9 ก (30 มกราคม 2546): 4-6.
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 70 ก (7 กรกฎาคม 2560) : 22-45.
- สุพิศ ปราณีตพลกรัง. การวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล. กรุงเทพฯ: อทตยา มิเลนเนียม, 2546.

การเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ในประเด็นเกี่ยวกับกรอบระยะเวลาในการโต้แย้งเขตอำนาจศาลทั้งในส่วนของศาลยุติธรรม ศาลทหาร ศาลปกครอง และศาลอื่น การให้ศาลที่รับฟ้องมีดุลพินิจในการพิจารณาคดีต่อไปได้โดยไม่ต้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวเมื่อมีการโต้แย้งในเรื่องเขตอำนาจศาล ระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน และกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลกำหนด ซึ่งจะทำให้การวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันการประวิงคดี และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม เสนอไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2560

ต่อมา สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้สำนักงานศาลยุติธรรมรับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... กลับไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานงบประมาณ ให้ได้ข้อยุติก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ซึ่งภายหลังจากที่ได้มีการประชุมหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานดังกล่าวข้างต้น สำนักงานศาลยุติธรรมได้นำผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จากการประชุมดังกล่าวเสนอให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) พิจารณา ในการประชุม ครั้งที่ 5/2561 วันที่ 9 เมษายน 2561 คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วมีมติให้แก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยกำหนดให้ประธานกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ไม่เกิน 2 คน จากเดิมที่กำหนดให้ประธานกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามจำนวนที่เหมาะสม

สำนักงานศาลยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2561 และให้ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป¹

¹ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, “มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”, สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2563, http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program23.jsp?top_serl=99330173&key_word=%AA%D5%E9%A2%D2%B4%CD%D3%B9%D2%A8%CB%B9%E9%D2%B7%D5%E8%C3%D0%CB%C7%E8%D2%A7%C8%D2%C5&owner_dep=&meet_date_dd=&meet_date_mm=&meet_date_yyyy=&doc_id1=&doc_id2=&meet_date_dd2=&meet_date_mm2=&meet_date_yyyy2=

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ประกอบกับข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว มีการแก้ไขในสาระสำคัญโดยแก้ไขระยะเวลาการยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลเฉพาะการฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ไม่ใช่ศาลยุติธรรมและศาลทหาร แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดกรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน และแก้ไขถ้อยคำในร่างพระราชบัญญัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2563 คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ และให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรต่อไป²

การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

1. การรับฟังความคิดเห็นโดยสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยสรุป³ ดังนี้

1) ขั้นตอนก่อนการเสนอคณะรัฐมนตรี

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรมโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้พิพากษา ข้าราชการศาลยุติธรรม บุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และบุคคลทั่วไป ผ่านทางเว็บไซต์ <http://lawsurvey.coj.go.th> เว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม <http://www.coj.go.th> หัวข้อร่างกฎหมายที่รับฟังการแสดงความคิดเห็น และเว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <http://www.jla.coj.go.th> หัวข้อ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมาย ระหว่างวันที่ 11-25 กันยายน 2560 (รวม 15 วัน) มีผู้ให้ความคิดเห็นทั้งหมด 8 คน เห็นด้วย 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 100) ไม่เห็นด้วย 0 คน

² สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, “มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชกฤษฎีกาประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. .... รวม 2 ฉบับ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2563, http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program23.jsp?top_serl=99335385&key_word=%AA%D5%E9%A2%D2%B4%CD%D3%B9%D2%A8%CB%B9%E9%D2%B7%D5%E8%C3%D0%CB%C7%E8%D2%A7%C8%D2%C5&owner_dep=&meet_date_dd=&meet_date_mm=&meet_date_yyyy=&doc_id1=&doc_id2=&meet_date_dd2=&meet_date_mm2=&meet_date_yyyy2=

³ สำนักงานศาลยุติธรรม, “สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....,” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2563, <https://lawsurvey.coj.go.th/Documents/result027.pdf>

2) ขั้นตอนการเสนอคณะรัฐมนตรี

(1) สำนักงานศาลยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่าขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพิ่มเติมจากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องโดยตรงกับร่างกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ศาลปกครอง ศาลทหาร และสำนักงบประมาณ พร้อมทั้งให้ปรับปรุงเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อรวบรวมไปประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมได้มีหนังสือเพื่อรับฟังความคิดเห็นไปยังหน่วยงานดังกล่าว ระหว่างวันที่ 22-29 มกราคม 2561 และมีหนังสือไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีแล้ว

(2) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งว่ารองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้สำนักงานศาลยุติธรรมรับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ก.พ. สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงบประมาณ ให้ได้ข้อยุติก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานดังกล่าว เมื่อวันอังคารที่ 3 เมษายน 2561 เวลา 10.00 นาฬิกา ณ ห้องประชุมสำนักงานศาลยุติธรรม (ห้องประชุมเล็ก) อาคารศาลอาญา ชั้น 12

3) ขั้นตอนการปรับปรุงร่างกฎหมายของสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมได้นำผลการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันอังคารที่ 3 เมษายน 2561 เสนอคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) พิจารณาในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2561 วันที่ 9 เมษายน 2561 ซึ่งคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีมติให้ปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพียงประเด็นเดียว คือ กำหนดให้ประธานกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ไม่เกิน 2 คน (จากเดิมที่ประธานกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามจำนวนที่เหมาะสม)

สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ได้ปรับแก้ไขตามมติของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ดังนี้

(1) รับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรม โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้พิพากษา ข้าราชการศาลยุติธรรม บุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และบุคคลทั่วไป ผ่านทางเว็บไซต์ <http://lawsurvey.coj.go.th> เว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม <http://www.coj.go.th> หัวข้อ ร่างกฎหมายที่รับฟังการแสดงความคิดเห็น และเว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <http://www.jla.coj.go.th> หัวข้อ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมาย ระหว่างวันที่ 25 เมษายน 2561 ถึง 10 พฤษภาคม 2561 (รวม 16 วัน) โดยมีผู้เข้ามาอ่านข่าวการรับฟัง จำนวน 300 คน

มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 57 คน เห็นด้วย 55 คน (คิดเป็นร้อยละ 96.49) และไม่เห็นด้วย จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 3.51)

(2) มีหนังสือสอบถามความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปยังกระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานงบประมาณ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และศาลทหาร

4) ประเด็นที่มีจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น และคำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในประเด็นต่าง ๆ และมีผลการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 แก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจศาล และในระหว่างเข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดเขตอำนาจศาลให้ศาลที่รับฟ้องมีดุลพินิจในการพิจารณาคดีต่อไปได้

1. การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรม ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 11 กันยายน 2560 ถึงวันที่ 25 กันยายน 2560

ผลการรับฟัง จากผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 8 คน

เห็นด้วย 8 คน คิดเป็นร้อยละ 100 คน

ไม่เห็นด้วย 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0

2. การสอบถามความเห็นจากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องโดยตรงกับร่างกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ศาลปกครอง ศาลทหาร และสำนักงานงบประมาณ ระหว่างวันที่ 22 มกราคม 2561 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2561

คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ศาลปกครอง ศาลทหาร และสำนักงานงบประมาณเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ

3. การประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ซึ่งสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วย กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานงบประมาณ เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2561

1) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าการกำหนดให้คู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องคดีมีสิทธิยื่นคำร้องเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลต่อศาลที่รับฟ้องภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้านั้น อาจไม่สอดคล้องกับวิธีพิจารณาความในศาลอื่น เช่น ศาลปกครอง ที่กำหนดให้มีกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงจากคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ และคำให้การเพิ่มเติมตามระเบียบของที่ประชุมให้ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543 หมวด 2 การแสวงหาข้อเท็จจริง ส่วนที่ 1 การแสวงหาข้อเท็จจริงจากคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ และคำให้การเพิ่มเติม ข้อ 42 ถึงข้อ 49 เนื่องจากศาลปกครองใช้ระบบการพิจารณาคดีด้วยเอกสารเป็นหลัก

2) สำนักงานศาลปกครองมีความเห็นว่า ระยะเวลาการโต้แย้งเขตอำนาจศาลของ คู่ความที่ถูกฟ้อง ตามมาตรา 10 กฎหมายปัจจุบัน กรณีของศาลปกครองกำหนดให้ยื่นก่อนวันนั่งพิจารณาคดี ครั้งแรก ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นานเกินไป เนื่องจากการนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกในศาลปกครอง หมายถึง เสร็จสิ้น การแสวงหาข้อเท็จจริงและไต่สวนแล้ว แต่ตามร่างมาตรา 10 กำหนดให้คู่ความฝ่ายที่ ถูกฟ้องสามารถยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้น ระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้า เห็นว่าเป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป เห็นควรกำหนดให้ ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่น คำให้การหรือภายใน 90 วันนับแต่วันยื่นคำฟ้อง แล้วแต่เวลาใดจะช้ากว่า แต่ทั้งนี้ต้องก่อนวันสืบพยาน สำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหารหรือก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น

3) กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานงบประมาณ ไม่มีข้อสังเกต

4. การรับฟังความคิดเห็นหลังจากคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีมติในการ ประชุมครั้งที่ 5/2561 เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2561 เห็นชอบให้ปรับแก้ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัย ชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยกำหนดจำนวนตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการเป็นไม่เกิน 2 คน (จากเดิมตามจำนวนที่เหมาะสม) โดยไม่ได้มีการแก้ไขในประเด็นอื่น

1) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน ศาลยุติธรรมระหว่างวันที่ 25 เมษายน 2561 ถึงวันที่ 10 พฤษภาคม 2561

ผลการรับฟัง จากผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 57 คน

เห็นด้วย 55 คน คิดเป็นร้อยละ 96.49

ไม่เห็นด้วย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.51

2) การสอบถามความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานงบประมาณ คณะกรรมการ วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และศาลทหาร สรุปได้ดังนี้

(1) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่า สำนักงานศาลยุติธรรม ควรแสดงเหตุผลเกี่ยวกับประเด็นข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับระยะเวลาการโต้แย้ง เขตอำนาจศาลของคู่ความที่ถูกฟ้อง ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่มีความสำคัญและอาจส่งผลกระทบต่อ สิทธิของผู้เกี่ยวข้องในคดี โดยในชั้นการจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานศาลปกครองได้เสนอ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 10 วรรคหนึ่งด้วย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

(2) สำนักงานศาลปกครองเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

(3) สำนักงาน ก.พ. เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการ วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

(4) กระทรวงการคลังไม่มีความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย การวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(5) สำนักงบประมาณ เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

(6) คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

(7) ศาลทหาร เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

คำชี้แจงเหตุผลประเด็นที่ 1

สำนักงานศาลยุติธรรมเห็นควรคงไว้ตามร่างเดิม เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 10 วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้คู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องสามารถยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้า เนื่องจากเงื่อนไขเกี่ยวกับระยะเวลาการโต้แย้งเขตอำนาจศาลในส่วนของศาลยุติธรรมและศาลทหาร กฎหมายกำหนดว่า “ต้องโต้แย้งก่อนการสืบพยาน” ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นานเกินไป เนื่องจากเมื่อจำเลยได้รับคำฟ้องแล้ว ย่อมพิจารณาได้ว่าคดีของตนมีปัญหาเรื่องเขตอำนาจศาลหรือไม่ ในส่วนของศาลปกครองกฎหมายกำหนดให้ “ต้องโต้แย้งก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก” ซึ่งวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกในศาลปกครอง หมายถึง เสร็จสิ้นการแสวงหาข้อเท็จจริงและไต่ถามเวลาที่จะมีคำพิพากษาแล้ว ซึ่งการกำหนดระยะเวลายื่นคำร้องไว้ในลักษณะดังกล่าวอาจเป็นระยะเวลาที่นานเกินไป อาจเป็นช่องทางให้คู่ความใช้ในการประวิงคดี มีผลกระทบต่อกระบวนการพิจารณาและคู่ความที่สุจริตทำให้คดีต้องเข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดเขตอำนาจศาลทั้งที่คดีได้เข้าสู่การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลจนเกือบสิ้นสุดกระบวนการแล้ว ซึ่งการแก้ไขดังกล่าวจะเป็นการลดการประวิงคดีได้อีกทางหนึ่งด้วย

ทั้งนี้ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นที่สำนักงานศาลยุติธรรมควรแสดงเหตุผลเกี่ยวกับประเด็นข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับระยะเวลาการโต้แย้งเขตอำนาจศาลของคู่ความที่ถูกฟ้อง ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่มีความสำคัญและอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้เกี่ยวข้องในคดี โดยในชั้นการจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานศาลปกครองได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 10 วรรคหนึ่งด้วยนั้น สำนักงานศาลปกครองได้เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ โดยไม่มีข้อสังเกตในประเด็นระยะเวลาการโต้แย้งเขตอำนาจศาลของคู่ความที่ถูกฟ้องแล้ว

ประเด็นที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกันความเห็นหรือข้อคัดค้านของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง

1. การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรม ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 11 กันยายน 2560 ถึงวันที่ 25 กันยายน 2560

<u>ผลการรับฟัง</u>	จากผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 8 คน	
เห็นด้วย 8 คน	คิดเป็นร้อยละ 100	
ไม่เห็นด้วย 0 คน	คิดเป็นร้อยละ 0	

2. การสอบถามความเห็นจากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องโดยตรงกับร่างกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ศาลปกครอง ศาลทหาร และสำนักงานประมาณ ระหว่างวันที่ 2 มกราคม 2561 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2561

คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ศาลปกครอง ศาลทหาร และสำนักงานประมาณเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีข้อสังเกตในประเด็นนี้

3. การประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ซึ่งสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วย กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานประมาณ เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2561 กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานประมาณ ไม่มีข้อสังเกตในประเด็นนี้

4. การรับฟังความคิดเห็นหลังจากคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีมติในการประชุมครั้งที่ 5/2561 เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2561 เห็นชอบให้ปรับแก้ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยกำหนดจำนวนตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการเป็นไม่เกิน 2 คน (จากเดิมตามจำนวนที่เหมาะสม) โดยไม่ได้มีการแก้ไขในประเด็นอื่น

1) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรม ระหว่างวันที่ 25 เมษายน 2561 ถึงวันที่ 10 พฤษภาคม 2561

<u>ผลการรับฟัง</u>	จากผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 57 คน	
เห็นด้วย 55 คน	คิดเป็นร้อยละ 96.49	
ไม่เห็นด้วย 2 คน	คิดเป็นร้อยละ 3.51	

2) การสอบถามความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานประมาณ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และศาลทหาร สรุปได้ดังนี้

กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานประมาณ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และศาลทหาร เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกตในประเด็นนี้

คำชี้แจงเหตุผลประเด็นที่ 2

สำนักงานศาลยุติธรรมเห็นควรคงไว้ตามร่างเดิม โดยการแก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน เนื่องจากการวินิจฉัยวางแนวปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกันนั้น

อาจมีผลทำให้คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดของศาลใดศาลหนึ่งสิ้นผลหรือเปลี่ยนแปลงไป จึงต้องพิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบและใช้ระยะเวลาในการพิจารณามากกว่าการวินิจฉัยปัญหาเรื่องเขตอำนาจ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมขยายระยะเวลาการทำคำวินิจฉัยในกรณีการวินิจฉัยวางแนวปฏิบัติตามคำพิพากษา หรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน จากเดิมที่กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน เป็นให้คณะกรรมการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน 90 วัน โดยให้บันทึกเหตุผลแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วยเพื่อให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการเป็นไปด้วยความถูกต้องและได้รับการยอมรับ จึงมีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาการทำคำวินิจฉัยในกรณีนี้

ประเด็นที่ 3 กำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

1. การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรม ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 11 กันยายน 2560 ถึงวันที่ 25 กันยายน 2560

ผลการรับฟัง	จากผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 8 คน
เห็นด้วย 8 คน	คิดเป็นร้อยละ 100
ไม่เห็นด้วย 0 คน	คิดเป็นร้อยละ 0

2. การสอบถามความเห็นจากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องโดยตรงกับร่างกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ศาลปกครอง ศาลทหาร และสำนักงานประมาณ ระหว่างวันที่ 22 มกราคม 2561 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2561

1) สำนักงานศาลปกครองมีความเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 192 มิได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลจะต้องมาจากศาลยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้ทุกศาลได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลอย่างเสมอภาคกัน จึงเห็นควรกำหนดให้มีตัวแทนจากทุกศาล ไม่ว่าจะเป็นตัวแทนจากศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น ๆ (ถ้ามี) อย่างน้อยศาลละ 1 คน เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลร่วมกัน ตามแนวทางเดียวกับข้อสังเกตที่ศาลปกครองได้แจ้งไปยังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยอาจกำหนดให้อย่างน้อยต้องมีผู้ช่วยเลขานุการมาจากศาลปกครองที่ประธานศาลปกครองสูงสุดให้ความเห็นชอบ

2) คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ศาลทหาร และสำนักงานประมาณ เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ

3. การประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ซึ่งสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วย กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานประมาณ เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2561

1) สำนักงาน ก.พ. มีความเห็นว่า การกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ตามมาตรา 5 ควรระบุที่มาและจำนวนของผู้ช่วยเลขานุการให้ชัดเจน เช่น ให้ประธานกรรมการแต่งตั้ง

ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมจำนวนไม่เกิน 2 คนเป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ

2) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็น ว่า ร่างที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ มิได้กำหนดตำแหน่งของผู้พิพากษาที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ และมีได้จำกัดจำนวนที่จะแต่งตั้งโดยให้เป็นดุลพินิจของประธานกรรมการเห็นสมควรที่จะแต่งตั้งได้ตามความเหมาะสม จึงสมควรที่จะกำหนดตำแหน่งของผู้พิพากษาที่มีความเหมาะสมทั้งประสบการณ์และความสามารถในการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเลขานุการศาลฎีกาซึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการและคณะกรรมการด้วย และควรกำหนดให้ประธานกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินจำนวน 2 คน ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงนัยมาตรา 35 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และมาตรา 36 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543

3) สำนักงานศาลปกครอง มีความเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 192 มิได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยฯ จะต้องมาจากศาลยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้ทุกศาลได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลอย่างเสมอภาคกัน จึงเห็นควรกำหนดให้มีตัวแทนจากทุกศาลไม่ว่าจะเป็นตัวแทนจากศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น ๆ (ถ้ามี) อย่างน้อยศาลละ 1 คน เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลร่วมกัน ตามแนวทางเดียวกับข้อสังเกตที่ศาลปกครองได้แจ้งไปยังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยอาจกำหนดให้อย่างน้อยต้องมีผู้ช่วยเลขานุการมาจากศาลปกครองที่ประธานศาลปกครองสูงสุดให้ความเห็นชอบ

4) กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. และสำนักงานงบประมาณ ไม่มีข้อสังเกตในประเด็นนี้

4. การรับฟังความคิดเห็นหลังจากคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีมติในการประชุมครั้งที่ 5/2561 เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2561 เห็นชอบให้ปรับแก้ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยกำหนดจำนวนตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการเป็นไม่เกิน 2 คน (จากเดิมตามจำนวนที่เหมาะสม) โดยไม่ได้มีการแก้ไขในประเด็นอื่น

1) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรม ระหว่างวันที่ 25 เมษายน 2561 ถึงวันที่ 10 พฤษภาคม 2561

ผลการรับฟัง	จากผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด	57 คน
เห็นด้วย		55 คน คิดเป็นร้อยละ 96.49
ไม่เห็นด้วย		2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.51

2) การสอบถามความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานงบประมาณ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และศาลทหาร สรุปได้ดังนี้

1) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นที่เห็นว่า สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีการแก้ไขกำหนดจำนวนผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการไว้ไม่เกิน 2 คนเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว

2) สำนักงานศาลปกครองเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

3) สำนักงาน ก.พ. มีความเห็นที่เห็นว่า มีการปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดจำนวนผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการให้มีความชัดเจนแล้ว

4) กระทรวงการคลังไม่เห็นความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

5) สำนักงานประมาณเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

6) คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

7) ศาลทหารเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

คำชี้แจงเหตุผลประเด็นที่ 3

สำนักงานศาลยุติธรรมปรับแก้ร่างมาตรา 18 วรรคสอง กำหนดให้ประธานกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ไม่เกิน 2 คน (จากเดิมกำหนดให้ประธานกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการตามจำนวนที่เหมาะสม) โดยไม่แก้ไขประเด็นอื่น เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้จำนวนไม่เกิน 2 คน เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่รวบรวมความเห็น คำร้อง คำชี้แจง และเอกสารทั้งปวงที่จำเป็นต่อการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล แล้วทำบันทึกสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย พร้อมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาวินิจฉัยต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเพื่อพิจารณาวินิจฉัยและออกเป็นคำวินิจฉัยต่อไป

ทั้งนี้ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล มีประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ ประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกิน 4 คนตามที่กฎหมายบัญญัติเป็นกรรมการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 192 โดยมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร ซึ่งเป็นอำนาจเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี และโดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 มาตรา 18 กำหนดให้เลขานุการศาลฎีกาเป็นเลขานุการคณะกรรมการโดยตำแหน่ง มีอำนาจหน้าที่รวบรวมความเห็น คำร้อง คำชี้แจง และเอกสารทั้งปวงที่จำเป็นต่อการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการ แล้วทำบันทึกสรุปข้อเท็จจริงและจัดทำความเห็นกรณีเขตอำนาจศาลขัดแย้งกันว่าควรอยู่ในอำนาจของศาลใด หรือการจัดทำความเห็นกรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาล

ขัดแย้งกันว่าควรปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลใด เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยและออกเป็นคำวินิจฉัยต่อไป เลขานุการคณะกรรมการจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการมีความละเอียด รอบคอบ รวดเร็ว และถูกต้องตามหลักกฎหมาย

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ยังมีบทบาทในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด คือ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร พนักงานอัยการ ซึ่งเป็นผู้ที่ยื่นคำร้องโต้แย้ง หรือสภาพนายความ เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวางหลักกฎหมาย แนวคำวินิจฉัยต่าง ๆ ในเรื่องของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจศาล ข้อดี ข้อเสีย เช่น การจัดสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น เป็นต้น จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการในพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้ได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้สอดคล้องปริมาณคดีและภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งตามข้อบังคับคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลว่าด้วยวิธีการเสนอเรื่อง การพิจารณาและวินิจฉัย พ.ศ. 2544 กำหนดให้ “ผู้ช่วยเลขานุการ” หมายความว่า ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมที่ได้รับแต่งตั้งจากประธานให้เป็นผู้ช่วยเลขานุการ จึงเป็นตำแหน่งที่มีอยู่แล้วในข้อบังคับคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ดังนั้น จึงเป็นการนำมาบัญญัติไว้ให้ชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติ นอกจากนี้ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเป็นส่วนราชการสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม มีหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ภายใต้การกำกับดูแลของเลขานุการศาลฎีกาโดยขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา การกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการที่มาจากศาลอื่น อาจทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนงานของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ทั้งนี้ โดยปกติประธานจะแต่งตั้งข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมจากกองผู้ช่วยศาลฎีกาเป็นผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อความสะดวกในการประสานงาน เนื่องจากเป็นงานเสริมที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม แต่งานหลักของผู้ช่วยเลขานุการคืองานคดีที่ทำในศาลฎีกา

อนึ่ง การกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือประสบการณ์และความสามารถของผู้ช่วยเลขานุการนั้น ให้เป็นดุลพินิจของประธานกรรมการเห็นสมควรที่จะแต่งตั้งได้ตามความเหมาะสม ซึ่งที่ผ่านมาจะแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางกฎหมายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมายมหาชน กฎหมายอาญา กฎหมายปกครอง กฎหมายแพ่ง เนื่องจากเป็นการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

ทั้งนี้ ตามที่สำนักงานศาลปกครองมีความเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 192 มิได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลจะต้องมาจากศาลยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้ทุกศาลได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลอย่างเสมอภาคกัน จึงเห็นควรกำหนดให้มีตัวแทนจากทุกศาลไม่ว่าจะเป็นตัวแทนจากศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น ๆ (ถ้ามี) อย่างน้อยศาลละ 1 คน เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลร่วมกัน ตามแนวทางเดียวกับข้อสังเกตที่

ศาลปกครองได้แจ้งไปยังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยอาจกำหนดให้อย่างน้อยต้องมีผู้ช่วยเลขานุการมาจากศาลปกครองที่ประธานศาลปกครองสูงสุดให้ความเห็นชอบนั้น สำนักงานศาลปกครองได้เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ โดยไม่มีข้อสังเกตในประเด็นการกำหนดที่มาของผู้ช่วยเลขานุการที่ต้องมาจากศาลปกครองแล้ว

ประเด็นที่ 4 กำหนดให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

1. การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรม ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 11 กันยายน 2560 ถึงวันที่ 25 กันยายน 2560

<u>ผลการรับฟัง</u>	จากผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 8 คน
เห็นด้วย 8 คน	คิดเป็นร้อยละ 100
ไม่เห็นด้วย 0 คน	คิดเป็นร้อยละ 0

2. การสอบถามความเห็นจากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องโดยตรงกับร่างกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ศาลปกครอง ศาลทหาร และสำนักงานประมาณ ระหว่างวันที่ 22 มกราคม 2561 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2561

1) สำนักงานประมาณเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติโดยมีข้อสังเกตว่า การปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล อาจส่งผลต่อภาระงบประมาณในระยะยาว

2) คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ศาลทหาร และสำนักงานศาลปกครอง เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ

3. การประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิชณุ เครืองาม) ซึ่งสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วย กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานประมาณ เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2561

1) กระทรวงการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าเป็นควรให้สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาการกำหนดอัตราประโยชน์ตอบแทนเป็นรายเดือนดังกล่าวให้สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกับอัตราเบี้ยประชุมเป็นรายเดือนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด ตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2) สำนักงาน ก.พ. มีความเห็นว่า การกำหนดอัตราประโยชน์ตอบแทนรายเดือนสำหรับผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ควรพิจารณาให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ของผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการตามที่ได้รับมอบหมายเป็นรายคดี โดยอาจพิจารณากำหนดให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนในอัตราที่ลดหลั่นลงไปจากประโยชน์ตอบแทนของเลขานุการคณะกรรมการ

3) สำนักงานงบประมาณมีความเห็นว่า เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้จะทำให้ค่าใช้จ่ายประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อภาระงบประมาณในระยะยาว จึงควรคำนึงถึงความเหมาะสมของอัตราค่าตอบแทน มาตรฐาน ความจำเป็นที่เหมาะสมกับภาระงาน รวมทั้งการยึดโยงกับองค์ประกอบ คุณสมบัติ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันด้วย

4) สำนักงานศาลปกครอง ไม่มีข้อสังเกตในประเด็นนี้

4. การรับฟังความคิดเห็นหลังจากคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีมติในการประชุมครั้งที่ 5/2561 เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2561 เห็นชอบให้ปรับแก้ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยกำหนดจำนวนตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการเป็นไม่เกิน 2 คน (จากเดิมตามจำนวนที่เหมาะสม) โดยไม่ได้มีการแก้ไขในประเด็นอื่น

1) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรมระหว่างวันที่ 25 เมษายน 2561 ถึงวันที่ 10 พฤษภาคม 2561

ผลการรับฟัง	จากผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 57 คน	
เห็นด้วย	55 คน	คิดเป็นร้อยละ 96.49
ไม่เห็นด้วย	2 คน	คิดเป็นร้อยละ 3.51

2) การสอบถามความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานงบประมาณ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และศาลทหาร สรุปได้ดังนี้

(1) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นที่เห็นว่า สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีการแก้ไขกำหนดจำนวนผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการไว้ไม่เกิน 2 คน เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว

(2) สำนักงานศาลปกครอง เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

(3) สำนักงาน ก.พ. เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยมีความเห็นว่า มีการปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดจำนวนผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการให้มีความชัดเจน

(4) กระทรวงการคลัง ไม่มีความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่กำหนดให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่มีข้อสังเกตเกี่ยวกับอัตราประโยชน์ตอบแทนรายเดือนตามบัญชีแนบท้ายร่างพระราชกฤษฎีกาประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ....

(5) สำนักงานงบประมาณเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่กำหนดให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่มีข้อสังเกตเกี่ยวกับอัตราประโยชน์ตอบแทน

รายเดือนตามบัญชีแนบท้ายร่างพระราชกฤษฎีกาประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการ เลขานุการ คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ....

(6) คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

(7) ศาลทหาร เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยไม่มีข้อสังเกต

ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานงบประมาณ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และศาลทหาร ไม่มีข้อสังเกตที่จะกำหนดให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่กระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณมีข้อสังเกตเกี่ยวกับอัตราประโยชน์ตอบแทนรายเดือน ตามบัญชีแนบท้ายร่างพระราชกฤษฎีกาประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ....

คำชี้แจงเหตุผลประเด็นที่ 4

สำนักงานศาลยุติธรรมเห็นควรคงไว้ตามร่างเดิม (ร่างมาตรา 19) ซึ่งกำหนดให้ ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เนื่องจาก ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการในการรวบรวมความเห็น คำร้อง คำชี้แจง และเอกสารทั้งปวงที่จำเป็นต่อการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการ จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง การกำหนดให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แม้อาจส่งผลต่อภาระงบประมาณ แต่เพื่อให้การเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการมีความละเอียด รอบคอบ รวดเร็ว และถูกต้องตามหลักกฎหมายจึงถือได้ว่ามีความคุ้มค่าเหมาะสมกับภาระงาน อีกทั้งได้มีการแก้ไขกำหนดจำนวนผู้ช่วยเลขานุการเป็นไม่เกิน 2 คน (ร่างมาตรา 18 วรรคสอง) จึงเป็นการจำกัดขอบเขตเกี่ยวกับการจ่ายอัตราประโยชน์ตอบแทนไว้แล้ว

2. การรับฟังความคิดเห็นโดยสำนักสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอเสร็จแล้ว ได้มีหนังสือสอบถามความเห็นจากสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานงบประมาณ) กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวง) กระทรวงการคลัง (สำนักงานปลัดกระทรวง) สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานศาลยุติธรรม ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ถึงเดือนมีนาคม 2563 ซึ่งทุกหน่วยงานมีหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณา⁴

⁴ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, “หนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร 0902/47 ลงวันที่ 18 มีนาคม 2563 เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชกฤษฎีกาประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ....,” สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2563, http://www.cabinet.soc.go.th/doc_image/2563/993353858.pdf

บรรณานุกรม

พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 70 ก (7 กรกฎาคม 2560) : 22-45.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program23.jsp?top_serl=99330173&key_word=%AA%D5%E9%A2%D2%B4%CD%D3%B9%D2%A8%CB%B9%E9%D2%B7%D5%E8%C3%D0%CB%C7%E8%D2%A7%C8%D2%C5&owner_dep=&meet_date_dd=&meet_date_mm=&meet_date_yyyy=&doc_id1=&doc_id2=&meet_date_dd2=&meet_date_mm2=&meet_date_yyyy2=, 15 กรกฎาคม 2563.

_____. “มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชกฤษฎีกาประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. .... รวม 2 ฉบับ.” http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program23.jsp?top_serl=99335385&key_word=%AA%D5%E9%A2%D2%B4%CD%D3%B9%D2%A8%CB%B9%E9%D2%B7%D5%E8%C3%D0%CB%C7%E8%D2%A7%C8%D2%C5&owner_dep=&meet_date_dd=&meet_date_mm=&meet_date_yyyy=&doc_id1=&doc_id2=&meet_date_dd2=&meet_date_mm2=&meet_date_yyyy2=, 15 กรกฎาคม 2563.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. “หนังสือ ตอนที่สุด ที่ นร 0902/47 ลงวันที่ 18 มีนาคม 2563 เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชกฤษฎีกาประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ....” http://www.cabinet.soc.go.th/doc_image/2563/993353858.pdf, 16 กรกฎาคม 2563.

สำนักงานศาลยุติธรรม. “สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” <https://lawsurvey.coj.go.th/Documents/result027.pdf>, 15 กรกฎาคม 2563.

สถิติคดีความเห็นแย้ง ย้อนหลัง 10 ปี
จำแนกตามการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542

ปี	มาตรา 10 วรรคหนึ่ง (3)	มาตรา 10 วรรคสาม	มาตรา 12 วรรคหนึ่ง	มาตรา 12 วรรคสอง	มาตรา 14	อื่น ๆ	รวม	หมายเหตุ
2553	60	1		1		1	63	
2554	54						54	
2555	107			2		1	110	
2556	152			1		4	157	
2557	138				1	1	140	
2558	97	3			1		101	
2559	112	1		1	4	2	120	
2560	182	9	2	2	4		199	
2561	168	9	1			2	180	
2562	91	6	1	2	4		104	
2563	80					1	81	

- หมายเหตุ**
1. การส่งเรื่องตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง (3) เป็นกรณีการยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลของจำเลย หรือผู้ถูกฟ้องคดี
  2. การส่งเรื่องตามมาตรา 10 วรรคสาม เป็นกรณีศาลเห็นเอง
  3. การส่งเรื่องตามมาตรา 12 วรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่มีการนำคดีซึ่งมีข้อเท็จจริงเรื่องเดียวกันฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจแตกต่างกันตั้งแต่สองศาลขึ้นไป โดยคู่ความหรือศาลเห็นว่าคดีนั้นไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลใดศาลหนึ่งที่รับฟ้อง
  4. การส่งเรื่องตามมาตรา 12 วรรคสอง เป็นกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด แต่ศาลนั้นไม่รับฟ้องเพราะเหตุว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง เมื่อมีการฟ้องคดีต่ออีกศาลหนึ่งแล้วหากศาลดังกล่าวเห็นว่าคดีไม่อยู่ในเขตอำนาจเช่นกันให้ศาลนั้นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัย
  5. การส่งเรื่องตามมาตรา 14 เป็นกรณีที่คู่ความหรือบุคคลซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากคำพิพากษา หรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกันในคดีที่มีข้อเท็จจริงเป็นเรื่องเดียวกันยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการเพื่อขอให้วินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าว
  6. อื่น ๆ หมายถึงการส่งเรื่องที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยฯ
  7. ปี 2563 เป็นคำวินิจฉัยถึงเดือนกรกฎาคม 2563 (รายงานวันที่ 17 กรกฎาคม 2563)

ที่มา: สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร